Sanajeh

Sanajeh – rodzaj węża z rodziny Madtsoiidae żyjącego w późnej kredzie na terenach Półwyspu Indyjskiego. Został opisany w 2010 roku przez Jeffreya Wilsona i współpracowników w oparciu o niemal kompletną czaszkę i żuchwę połączone z 72 kręgami przedkloakalnymi oraz niektórymi żebrami należące do trzech osobników (GSI/GC/2901-2906). Skamieniałości odkryto w osadach formacji Lameta w indyjskim Gudźaracie. Wiek osadów ocenia się na około 67,5 mln lat. Szczątki *Sanajeh* odnaleziono tuż przy gnieździe zauropodów z grupy tytanozaurów[1]. Holotyp został odkryty w 1984 roku przez Dhananjaya Mohabeya w pobliżu wioski Dholi Dungri. Wstępny opis skamieniałości ukazał się w 1987 roku, jeszcze zanim zostały one wypreparowane[2]. Identyfikacja jaj oraz kości kończyn jako należących do nowo wyklutego zauropoda wewnątrz gniazda jest poprawna, jednak kręgów – nie. Poprawnej oceny znaleziska dokonał w 1989 roku Sohan Lal Jain[3], a także – niezależnie od Jaina – Jeffrey Wilson w 2001 roku[1].

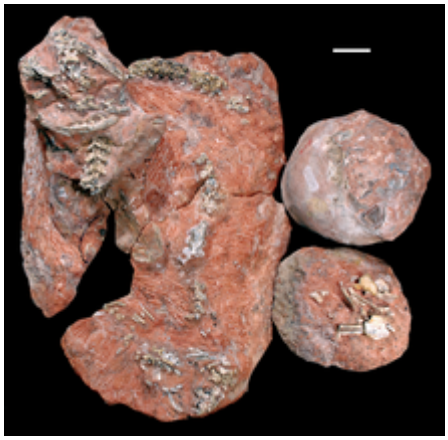

Skamieniałości *Sanajeh indicus* zachowane w pobliżu gniazda tytanozaura

Czaszka *Sanajeh indicus* mierzy 9,5 cm długości, co pozwala oszacować całkowitą długość węża na około 3,5 m. Nie miał on specjalizacji występujących u przedstawicieli kladu Macrostomata – takich jak przesunięte stawy z tyłu szczęk, zwiększona kinetyka czaszki oraz wydłużenie czaszki i żuchwy – pozwalających im na szersze rozwieranie paszczy i połykanie większej zdobyczy. *Sanajeh* prawdopodobnie nie był w stanie połknąć jaja zauropoda, mającego średnicę około 16 cm i twardą skorupkę. Możliwe jednak, że zjadał zawartość jaja, zmiażdżywszy wcześniej skorupkę w splotach ciała, tak jak robią to węże *Loxocemus bicolor*. Szczątki trzech *Sanajeh* i jaj tytanozaurów odnaleziono na obszarze 25 m^2, a dane sedymentologiczne i tafonomiczne sugerują, że *Sanajeh* często żywiły się nowo wyklutymi zauropodami lub jajami i nie jest to zjawisko anormalne[1]. Nie ma co do tego całkowitej pewności, przynajmniej dopóki nie zostaną odnalezione szczątki dinozaurów w okolicy żołądka węża, jednak teoria ta jest najbardziej prawdopodobna[4]. Jest to również pierwszy dowód na polowanie węży na nowo wyklute dinozaury. Prawdopodobnie tytanozaury w przeciągu roku osiągały rozmiary wystarczające, by węże o rozmiarach zbliżonych do *Sanajeh* nie były już w stanie im zagrozić[1].

Sanajeh	
Okres istnienia: 67,5 mln lat temu	
Pre Є Є O S D C P T J K Pg N Q	
Rekonstrukcja *Sanajeh indicus* atakującego młodego tytanozaura	
Systematyka	
Domena	eukarionty
Królestwo	zwierzęta
Typ	strunowce
Podtyp	kręgowce
Gromada	zauropsydy
Podgromada	diapsydy
Nadrząd	lepidozaury
Podrząd	węże
(bez rangi)	Alethinophidia
Rodzina	Madtsoiidae
Rodzaj	***Sanajeh*** Wilson *et al.*, 2010
Gatunki	
▪ *S. indicus* Wilson *et al.*, 2010	

Według analizy filogenetycznej przeprowadzonej przez Wilsona i współpracowników *Sanajeh* jest najbardziej bazalnym przedstawicielem Madtsoiidae, siostrzanym wobec australijskich rodzajów *Yurlunggur* i *Wonambi*. Przynależność do Madtsoiidae innych taksonów niegdyś zaliczanych do tej grupy, takich jak *Madtsoia*, wymaga dalszych badań[1].

Nazwa *Sanajeh* pochodzi od sanskryckich słów *sanaj* („pradawny") i *jeh* („rozwierać szczęki"), natomiast nazwa gatunkowa gatunku typowego, *indicus*, odnosi się do Indusu, głównej rzeki Półwyspu Indyjskiego, gdzie odnaleziono szczątki *Sanajeh*[1].

Przypisy

1. Jeffrey A. Wilson, Dhananjay M. Mohabey, Shanan E. Peters, Jason J. Head. *Predation upon hatchling dinosaurs by a new snake from the Late Cretaceous of India*. „PLoS Biology". 8(3): e1000322, 2010. DOI: 10.1371/journal.pbio.1000322 (https://doi.org/10.1371/journal.pbio.1000322) (ang.).
2. Dhananjay M. Mohabey. *Juvenile sauropod dinosaur from Upper Cretaceous Lameta Formation of Panchmahals district, Gujarat, India* (http://cat.inist.fr/?aModele=afficheN&cpsidt=7489687). „Journal of the Geological Society of India". 30 (3), s. 210–216, 1987 (ang.).
3. Sohan L. Jain: Recent dinosaur discoveries in India, including eggshells, nests and coprolites. W: David D. Gillette, Martin G. Lockley (red.): *Dinosaur tracks and traces*. Cambridge University Press, 1989, s. 99–108. ISBN 0-521-36354-3.
4. Michael J. Benton. *Studying function and behavior in the fossil record*. „PLoS Biology". 8(3): e1000321, 2010. DOI: 10.1371/journal.pbio.1000321 (https://doi.org/10.1371/journal.pbio.1000321) (ang.).

Źródło: „https://pl.wikipedia.org/w/index.php?title=Sanajeh&oldid=51873847"

Tę stronę ostatnio edytowano 20 sty 2018, 15:59. Tekst udostępniany na licencji Creative Commons: uznanie autorstwa, na tych samych warunkach (http:https://creativecommons.org/licenses/by-sa/3.0/deed.pl), z możliwością obowiązywania dodatkowych ograniczeń. Zobacz szczegółowe informacje o warunkach korzystania (http:https://foundation.wikimedia.org/wiki/Warunki_korzystania).